

עיונים בספר בראשית ובדרכי הסיפור המקראי [מתוקשב]

סילבוס

שם הקורס: עיונים בספר בראשית ובדרכי הסיפור המקראי [מתוקשב]

שם המורה: אורי סמט

אופי הקורס: לימוד עצמי

היקף הקורס: 1 ש"ש

מטרות הקורס:

1. היכרות עם כלי ניתוח ספרותיים של המקרא
2. למידת מספר סיפורים מקראיים מספר בראשית לאור הכלים הנ"ל
3. פיתוח מיומנות של שימוש בכלים הללו בניתוח עצמאי של סיפור מקראי
4. היכרות עם דרכם של פרשני המקרא בניתוח הסיפור המקראי

ראשי פרקים:

1. מבנה ספרותי
2. ניתוח מאפייני הדמויות
3. מעקב אחר כינויי הדמויות
4. מילה מנחה
5. צמד הפכים מנחה
6. החזרות במקרא
7. השוואות
8. עמדת המספר המקראי
9. ויאמר... ויאמר
10. הבטה לאחור
11. תכונתו האליפטית של הסיפור המקראי
12. דרכי ניתוח ספרותי בפרשני המקרא

דרכים ואמצעי הוראה:

1. קריאת מאמרים
2. תרגילים כתובים

ביבליוגרפיה חובה

1. נ' ליבוביץ, "כיצד לקרוא פרק בתנ"ך", ללמוד וללמד תנ"ך, עמ' 1–13
2. י' ניצן, "סגולות הסיפור המקראי", מורשתנו טו (תשס"ב), עמ' 153–165
3. א' סמט, "צמד הפכים מנחה' במקרא", פרקי אליהו, תל-אביב תשי"ע, עמ' 458–459
4. א' סמט, על תכונתו האליפטית של הסיפור המקראי, פרקי אליהו, תל-אביב תשי"ע, עמ' 210–213
5. א' סמט, "מתי אמר ראובן לאחיו 'אל תחטאו בילד' והם לא שמעו לו?", עיונים בפרשות השבוע בראשית - שמות, סדרה ראשונה, תל-אביב תשס"ט, עמ' 114–127
6. ע' פריש, "פרק במשנת נחמה – על 'מבנה החזרה' בסיפור המקראי, בתוך: מ' ארנד ואחרים (עורכים), פרקי נחמה – ספר זיכרון לנחמה ליבוביץ, ירושלים תשס"א, עמ' 313–323
7. ע' פריש, "קווים לתרומתה של הפרשנות הבתר-קלסית להוראת הסיפור המקראי", שאנן יב (תשס"ז), עמ' 41–52 (ברשת: <http://app.shaanan.ac.il/shnaton/12/5.pdf>)
8. א' קריב, "המקרא מפרש את עצמו", שבעת עמודי התנ"ך, תל-אביב תשל"א, עמ' 239–264

ביבליוגרפיה רשות

ספרים:

- צ' אדר, הסיפור המקראי, ירושלים תשי"ז
- א' אלטר, אמנות הסיפור במקרא, תל-אביב תשמ"ח
- ש' בר-אפרת, העיצוב האמנותי של הסיפור במקרא, תל-אביב תשי"ם
- י' זקוביץ, גבה מעל גבה, ניתוח ספרותי של מלכים ב פרק ה, תל-אביב תשמ"ה
- פ' פולק, הסיפור במקרא, ירושלים תשמ"ט.

מאמרים:

ש"ד גויטיין, "אמנות הסיפור במקרא", בתוך: עיונים במקרא, תל-אביב תשי"ח

<http://www.daat.ac.il/daat/tanach/maamarim/omanut-2.htm>

מ' וייס, "למלאכת הסיפור במקרא", "עוד למלאכת הסיפור במקרא", בתוך: מקראות ככוונתם,

ירושלים תשמ"ח, עמ' 293–311; עמ' 312–334

י' זקוביץ, "עלה קרח עלה קרח" – מעגלי פרשנות בסיפורת המקראית", מחקרי ירושלים בספרות

עברית ח (תשמ"ה), עמ' 7–23

א' סימון, "הדמויות המשניות בסיפור המקראי", בתוך: קריאה ספרותית במקרא: סיפורי נביאים,

ירושלים – רמת-גן תשנ"ז, עמ' 317–324

מ' שילוח, "ויאמר... ויאמר", ספר קורנגרין (כתבי החברה לחקר המקרא בישראל), תל-אביב

תשכ"ד, עמ' 251–267